CZĘŚĆ XVII. № 39. ROK 9. (1838.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnem; w Wilnie, w xięgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna:* w Rossyi z pocztą, a w stolicy, z noszeniom do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe: *Roczna*, 45 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna*, 55 r. ass. *Półroczna*, 28 r. ass.

Wtorek $\frac{17}{29}$ Maja.

Wiadomości krajowe.

Petersburg $\frac{16}{28}$ Maja.

— Przez Ukaz Cesarski do Rządz. Senatu z d. 1 b. m. na czas nieobecności Vice-kanclerza hrabi *Nesselrode*, zarząd Ministerstwem Spraw Zagranicznych polecony zostaje Członkowi Rady Państwa Rzeczywistemu Tajnemu Radzcy, Senatorowi *Rodofinikin*.

29 Kwietnia J. C. Mość udzieliwszy Wielkiemu Podczaszemu hrabi *Branickiemu*, (któremu na czas nieobecności W. Łowczego hrabi *Wasilczykow*, polecony był zarząd wydziału Łowiectwa) urlop za-granicę na 4 miesiące, raczył polecić zarząd tegoż wydziału Vice-prezesowi Kantoru Stajeń Cesarskich, Koniuszemu baronowi *Friederiks*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły orderów z d. 16 Kwietnia b. r. Radzca Dworu Stanisław *Morawski*, mianowany kawalerem orderu Św. Włodzimiera 4 klassy. w nagrodę zasług oddanych w wydziale Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły orderów z d. 30 Kwietnia, w liczbie innych mianowani kawalerami orderu Św. Stanisława 4 klassy, Radzcy honorowi, urzędnicy do poleceń szczególnych przy Izbach Skarbowych: Grodzieńskiej *Lisicki* i Wołyńskiej *Korbielecki*, w nagrodę gorliwości i prac, podjętych na urzędzie członków byłych kommisyj do ułożenia wzorowych Instracyj niektórych skonfiskowanych majątków.

— Na zasadzie Zdania Rady Państwa, zatw. 28 Marca b. r. P. Minister Skarbu wydał wyłączny *dziesięcioletni* przywilej dymissyonowanemu porucznikowi xięciu *Wołkonskoj*, na wynaleziony przez niego sposób wyrabiania sztucznej gumny arabskiej z mąki kartoflowej.]

Ukazy Rządzącego Senatu, 1 Departamentu.

1) *2 b. m.* Z ogłoszeniem pozwolenia J. C. Mości danego w d. 18 Marca b. r. Rzeczyw. Radzcy Stanu *Marcinkiewiczowi-Żabie*, Radzcy honor. *Mokrzyckiemu* i obywatelowi gub. Wileńskiej hrabi Wawrzyńcowi *Putkamerowi*, na zawiązanie akcyowej kompanii w celu założenia w mieście Wilnie fabryki cukru burakowego.

2) *4 tegoż m.* O uznaniu Konstantyna *Mano*, jeneralnym konsulem Greckim w Rossyi Południowej.

3) *27 Kwietnia b. r.* Z ogłoszeniem następnego Zdania Rady Państwa, zatw. przez N. Pana w d. 98 Marca b. r. «Rada Państwa, w Departamencie Praw i na Zgromadzeniu ogólnem, roztrząsnąwszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o zmianie 3 punktu 770 artykułu IIIgo tomu Układu Praw, we względzie wybierania na urzędy szlachty niemających rang, zgadzając się ze zdaniem Ministra, *uchwaliła:* artykuł 770, IIIgo tomu Układu Praw, w punkcie 3, zmienić jak następuje: «Na urzędy od «wyboru szlachty zależne, mogą być wybierane: 3) osoby «ze stanu szlachty dziedzicznej, które nigdzie jeszcze nie «służyły i przeto, jako niemające rangi klassowej, nie ma«ją udziału w interesach zgromadzenia; lecz takie osoby «mogą być wybierane jedynie na nrzędy Kuratorów (по«печитель) zapasnych zbożowych magazynów.»

4) *3 b. m.* O cenach na sól w skarbowych magazynach w Krestcach i Torżku.

5) *tegoż dnia.* Iż uzyskiwane podwojne procenta za przetrzymanie powierzonych z urzędu pieniędzy i rzeczy, mają być odsyłane do urzędów Powszechnej Opieki.

6) *4 tegoż m.* O pozwoleniu prywatnym osobom przelewania innym wyznaczanych zamiast arend summ pieniężnych.

7) *25 Kwietnia.* Z rozwiązaniem zagadnienia: w jaki sposób dzieci żydów służących wojskowo mogą zostawać przy swych ojcach w miejscach gdzie pobyt żydom jest zabroniony.

8) *tegoż dnia.* Z ogłoszeniem nowej organizacyi i etatów Policyi St.-Petersburskiej. (Etat ogólny wynosi 3923 osób i 1,176,39R ruble 15 kop. rocznie.)

Wyciąg z Ustawy o akcyzie od tytunu. I. Wszelki preparowany tytuń przywożony z zagranicy, równie jak wyrabiany w Rossyi z zagranicznych lub krajowych liści, podlega opłacie akcyzy pobieranej za pomocą naklejanych taśm (banderol). Za tytuń preparowany poczytuje się wszelki którego liście lub łodygi, w rozmaity sposob zostały sztucznie obrobione. Tytuń tarty miałko lub grubo z naturalnych łodyg, bądź krajowych bądź zagranicznych policza się także do tytuniów preparowanych. Pierwiastkowe przygotowanie tytuniu, po zebraniu s pola, przez suszenie i t. p. jak je zwykle odbywają wiejscy gospodarze po swoich domach, nie uważa się za sztuczny sposob przygotowania i nie ulega akcyzie. — II. Z domów, mieszkań, koszar i innych miejsc prawa na to niemających niewolno przedawać tytuniu z nieobrobionych liści lub łodyg. — III. Tytuń zagraniczny przywożony tarty miałko i grubo, w rolach, karotach, negro i t. p., tudzież liście i łodygi, mogą być przedawane hurtem samym tylko kupcom 1ej i 2ej gildyi, na hurtową także przedaż; liście i łodygi, do preparowania, lub na częściową przedaż, mogą być zbywane samym fabrykom tytuniowym; gatunki preparowane mogą być przedawane tylko do sklepów prawo na to mających. — Rozmnażanie tytuniu w Rossyi pozostaje zupełnie swobodne. Tytuń rossyjski w papużach, może być przedawany bez opłaty akcyzy, hurtem kupcom wszystkich 3ch gildyj i mieszczanom, prosto do fabryk, lub do sklepów i kram, mających na to prawo, albo na przedaż hurtem i dla wywozu zagranicę drogą handlową. — V. Tytuń przygotowany może być częściowo przedawany: a) przywozowy, w naczyniach lub paczkach, w jakich się zwykle przywozi; b) krajowy z opłatą akcyzy: 1) *do zażywania;* a) tarty w blaszankach i paczkach, wagi ¼, ½ i 1 funta; b) nietarty w rolach, karołach, wagi ½, 1, 2, 3 i 4 funtów; 2) *do palenia*; b) w rotach od ¼, ½, 1, 2, 3 i 4 funtów; c) w cygarach, w skrzynkach i paczkach od 10, 20, 100 i 250 sztuk; 3) w liściach naturalnych i łodygach, nieprzygotowany, nie tarty i niekrajany — bez akcyzy. — VI. Do tytuniu przywozowego, przygotowanego w różnych naczyniach w rolach, w paczkach, naklejają się taśmy w samych Komorach Celnych. Taśmy do tytuniu krajowego są pięciorakie: I, II i IIIcie do tytuniu z liści preparowanych, tartego lub krajacego, lub w rolach i karotach, stosownie do dobroci tytuniu, tudzież i do cygarów. IV gatunek do tytuniu tartego lub krajanego z liści naturalnych lub łodyg, V do tytuniu do palenia z liści, korzonków lub łodyg.

	Taśmy.	Do zażywania tarty. (od funta)	Role i karoty do tarcia. (od funta)	Do palenia krajany. (od funta)	Role, papuże do krajania. (od funta)	Cygary. (od sta.)
Tytuń s preparowanych liści do zażywania i do palenia, albo w karotach, rolach, papużach.	I. gat.	1 r.	80 k.	60 k.	50 k.	1 r. 60 k.
	II. —	60 k.	40 k.	40 k.	30 k.	80 k.
	III. —	40 k.	——	20 k.	——	40 k.
Tytuń tarty lub krajany z liści naturalnych.	IV —	16 k.	——	12 k.	——	——
Tytuń do palenia s korzonkéw lub czyli łodyg.	V —	——	——	8 k.	——	——

(d. c. p.)

— Członek Rady Państwa, P. Jenerał jazdy *Rożniecki* wyjechał stąd $\frac{10}{22}$ b. m. do Warszawy.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Prawo o udzieleniu pożyczek w nowych listach Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

(Ciąg dalszy.)

Art. 18. Właściciel dóbr, żądający zaciągnąć pożyczkę nietylko *dodatkową*, ale razem i *odnowioną* zezna przed właściwą Kancelaryą Ziemiańską akt przystąpienie następującej treści:

«Ja N., zamieszkały w N., działający w imieniu własnem (lub w imieniu N. na mocy plenipotencyi z daty N. lub uchwały Rady familijnej z daty N.), przystępuję do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dobrami N., z przyległościami N. N., położonemi w parafii N., powiecie N., obwodzie N., gubernii N., zezwalając na zaciągnienie do xiąg hypotecznych ostrzeżenia, jako zamierzam stosownie do prawa z dnia 9 (21) Kwietnia 1838 roku, zaciągnąć Listami Zastewnemi, nietylko pożyczkę dodatkową w summie N., ale nadto pożyczkę odnowioną w summie N., jako odpowiadającej dotychczasowemu umorzeniu długu pierwiastkowo zaciągnionego, poddając się wszelkim zobowiązaniom i ich skutkom prawami z dnia 1 (13) Czerwca 1825 r. i 9 (21) Kwietnia 1838 r. przepisanym.

«Nadto, zezwalam aktem niniejszym, aby po wygotowaniu Listów Zastawnych przez Dyrekcyą Główną w miejsce powyższego ostrzeżenia, zamieszczone było, że przyjmuję obowiązek nietylko od pożyczki dodatkowej opłacać regularnie od 1 do 12 Czerwca i od 1 do 12 Grudnia każdego roku, w monecie srebrnej, grubej, kurs w kraju mającej (licząc na stopę wartości rzeczywistej srebra 86 i 86/125 złotych z czystej grzywny Kolońskiej) po dwa od sta na procent i jeden od sta na umorzenie kapitału, przez ciąg lat 28, aż do roku 1866, lecz nadto, z powodu za-

ciągnięcia pożyczki odnowionej, tenże sam obowiązek względem pożyczki pierwotnej w summie N. przyjęty, i do roku 1854 trwać mający, rozciągam aż do roku 1866, z poddaniem dóbr tu wyliczonych pod wszelkie zobowiązania, prawami z dnia 1 (13) Czerwca 1825 i 9 (21) Kwietnia 1838 roku objęte.»

Art. 19. Właściciel dóbr, żądający zaciągnąć pożyczkę *odnowioną*, w ilości mniejszej od części umorzonej, zezna przed właściwą Kancelaryą Ziemiańską akt przystąpienia następującej treści:

«Ja N., zamieszkały w N., działający w imieniu własnem (lub w imieniu N. na mocy plenipotencyi z daty N. lub też uchwały Rady familijnej z daty N.), przystępuję do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dobrami N. z przyległościami N. N., położonemi w parafii N., powiecie N., obwodzie N., gubernii N., zezwalając na zaciągnienie do xiąg hypotecznych na powyższe dobra ostrzeżenia, jako zamierzam, stosownie do prawa z dnia 9 (21) Kwietnia 1838 r. zaciągnąć Listami Zastawnemi pożyczkę w summie N., w miejsce summy N., z pierwiastkowo zaciągniętej pożyczki już umorzonej, poddając się wszelkim zobowiązaniom i ich skutkom prawami z dnia 1 (13) Czerwca 1825 r., oraz 9 (21) Kwietnia 1838 r. przepisanym; nadto, zezwalam aktem niniejszym, aby po wygotowaniu Listów Zastawnych przez Dyrekcyą Główną, w miejsce powyższego ostrzeżenia, i w zamian kapitału pierwiastkowo na rzecz Towarzystwa zapisanego, wniesioną była summa N., jako odpowiadająca części długu dotąd nieumorzonej, łącznie z summą dopożyczoną; przyjmując obowiązek regularnego opłacania od tak ustanowionej całkowitej na rzecz Towarzystwa wierzytelności, przez ciąg lat 28, do roku 1866, w terminach od 1 do 12 Czerwca i od 1 do 12 Grudnia każdego roku, w monecie srebrnej, grubej, kurs w kraju mającej (licząc na stopę wartości rzeczywistej srebra 86 86/125 złotych z czystej grzywny Kolońskiej) po dwa od sta na procent, i jeden od sta na umorzenie kapitału, z poddaniem dóbr wyliczonych pod wszelkie zobowiązania, prawami z dnia 1 (13) Czerwca 1825 r. i 9 (21) Kwietnia 1838 r. przepisane.»

Art. 20. W razie pociągnięcia dóbr do Towarzystwa przez wierzycieli hypotecznych, delegowany z Dyrekcyi Szczegółowej zezna akt pociągnięcia dóbr do Towarzystwa w formie § 37 Instrukcyi z dnia 14 Marca 1826 roku przepisanej, odpowiednio rodzajowi i wysokości udzielić się mającej pożyczki.

Art. 21. Na dobra Ziemskie, płacące ofiary stałej od 50 do 100 złotych, pożyczka wtenczas tylko przyznaną być może:

1) Gdy dobra te mają osobną uregulowaną xięgę hypoteczną gubernialną, i posiadają ogólnej rozległości na jednej wsi najmniej 6 włók miary nowej polskiej.

2) Gdy wzmiankowana rozległość równie jak możność ciągnienia z dóbr dochodu, zabezpieczającego w każdym razie opłaty Towarzystwu należne, wspartą będzie opisem stanu dóbr przez właściciela podanym, a poświadczonym za rzetelność pod odpowiedzialnością przez dwóch właścicieli dóbr bliskich stowarzyszonych, których Dyrekcya Szczegółowa wskaże. W razie niedopełnienia tego, pożyczka bez delegacyi z Dyrekcyi Szczegółowej nie będzie mogła być przyznaną.

Art. 22. Przy obliczaniu części umorzonej długu, dla ustanowienia wysokości pożyczki *odnowionej*, jeżeli wynikną kwoty z dziesiętnemi na końcu liczbami, nie dające się pokryć Listem Zastawnym, właściciel dóbr, otrzymujący pożyczkę, obowiązany być ma tego rodzaju kwoty końcowe przy kapitale nieumorzonym pozostające spłacić w gotowiźnie, a natomiast otrzyma odpowiednie wynagrodzenie w Liście Zastawnym,, dla zrównania summy pierwotnego długu, lub zaokrąglenia pożyczki. Gotowiznę stąd pochodzącą włączać będzie Dyrekcya Główna do funduszu najpierwszego, po udzieleniu pożyczki, losowania.

Art. 23. W przyznaniu pożyczek dodatkowych i odnowionych, Władze Towarzystwa szczególną obrócą uwagę na stan dóbr i dotychczasową ich wypłacalność, i według tego mocne są żądaną pożyczkę w całości lub w części przyznać, lub jej zupełnie odmówić.

Art. 24. Dobra, na które udzielona jest pożyczka dodatkowa, mogą według życzenia właściciela z dawną pożyczką pozostać w amortyzacyi kończącej się w roku 1854, z dodatkową zaś należeć do amortyzacyi kończącej się w roku 1866, zarowno z dobrami nową pożyczkę zaciągającemi, lub też złączywszy część dawnego długu, dotąd nieumorzoną, z pożyczką dodatkowo zaciągającą się, przejść z długiem w ten sposób zogółowanym do nowego rozkładu amortyzacyi w roku 1866 kończącej się. Dobra, na które udzieloną jest pożyczka odnowiona, bez względu czy pożyczkę dodatkową dobiorą lub nie, przejdą z resztą nieumorzoną pierwotnej pożyczki, łącznie z pożyczką odnowioną, do nowego rozkładu amortyzacyi w roku 1866 kończącej się zarówno z dobrami nową pożyczkę zaciągającemi. *(d. c. p.)*

Wiadomości zagraniczne.

Berlin 14 Maja. Następne wysokie osoby przybyły tu i stanęły w apartamentach przygotowanych dla nich w pałacu Królewskim. WW. Xięstwo Jmć oboje Mecklembourg-Schwerin z dziećmi; WW. Xięstwa Jmć oboje Mecklembourg Strelitz z dziećmi; Xięstwo Jmć Anhalt Dessau z dziećmi.

(Przez statek parowy.)

Londyn 16 Maja. Parlament Cesarski. Izba lordów. *Posiedzenie 11 Maja.* Wiadomo że wtóre czytanie billu o ubogich w Irlandyi, odłożone zostało częścią s powodu nieobecności lorda Brougham, znajdującego się w Paryżu.

Teraz lord napisał do lorda Lyndhurst że choroba jednej osoby z jego rodziny niepozwala mu tak rychło przybyć do Anglii i że mocno życzy sobie nowego odkładu. Lord Lyndhurst złożył ten list dzisiaj, ale lord Melbourne niechciał przystać na żądanie lorda Brougham, mówiąc, że ten ostatni będzie mógł czynić swe uwagi w komitecie do którego projekt wejdzie dopiero 18 b. m. Jeszcze na tém posiedzeniu była mowa o legii Anglo-hiszpańskiej, lord Melbourne zapewniał, że rząd czyni co może dla skłonienia rządu hiszpańskiego do dotrzymania umowy, ale dodał, że są pobudki przezorności, które nakazują ministerstwu zachować w swoich wymaganiach pewną miarę. Hrabia Aberdeen przy tej zręczności wspomniał o innym długu od 600,000 funtów sterlingów, należących się od Hiszpanii, na co pierwszy minister żadnej nie dał odpowiedzi.

14go, wtóre czytanie billu o ubogich Irlandzkich, odłożone zostało przez lorda Melbourne na tydzień, s powodu choroby xięcia Wellington, pod niebytność którego minister nie chciał traktować tak ważnego przedmiotu.

Izba niższa. *Posiedzenie 9 Maja.* Pułkownik Seale wniósł wtóre czytanie swego billu dozwalającego mleć w Anglii na wywóz s kraju zboże zagraniczne, mające się na ten cel składać w magazynach pod pieczęcią rządu. Pomimo mocnej oppozycyi bill został odrzucony większością 220 głosów przeciw 150 to jest 70 głosami. Inny ważny przedmiot którym się na tém posiedzeniu zajmowano, był bill P. Talfourd dążący do zabespieczenia prawa własności autorskiej i na który według porządku dziennego izba powinna była zamienić się w komitet. Wypadek głosowania pomyślniejszym się okazał niż najgorliwsi stronnicy billu spodziewać się mogli, zważywszy silny opór wzniecony za szrankami parlamentu przez xięgarzy, drukarzy i introligatorów. Za projektem oświadczyło się 116 głosów, a tylko 64 przeciw, tak, że odesłany został do komitetu izby. Można więc uważać zasadę tego nowego prawa za przyjętą i spodziewają się też że i w izbie parów przejdzie, gdyż zagadnienie to nie ma związku z duchem partyj.

Posiedzenie 10go. Sir Robert Peel złożył dziś izbie plan swój ulepszenia dotychczasowego sposobu roztrząsania ważności wyborów, i otrzymał pozwolenie przedstawienia o tém billu. Na témże posiedzeniu, na wniosek sira R. Inglis, Izba uchwaliła adres do Królowej s prośbą o skuteczniejsze wraz ze sprzymierzonemi mocarstwy działanie ku całkowitemu wytępieniu handlu murzynów. Lord Palmerston oświadczył chętne przystanie swoje do takiego wniosku i wynurzył nieukontentowanie s postępowania Portugalii w tym względzie; dodał wszakże że się spodziewa rychłego ustania tego handlu i że o tém będzie również zawarty traktat ze Stanami Zjednoczonemi.

11go, izba znowu wielką część swego czasu poświęciła rosprawom w komitecie nad billem przeciw nagromadzaniu w jednej osobie kilku duchownych beneficyów. Kanclerz skarbu odłożył na tydzień oddziś, złożenie budżetu skarbowego.

Na posiedzeniu 14go, lord John Russell zażądał zamienienia się izby w komitet na rozbiór zasad, na których ministerstwo myśli oprzeć swój nowy bill o dziesięcinach w Irlandyi. Zamiast sławnego artykułu, zwanego *zawłaszczeniem* (appropriation) nakazującego izby cały nadmiar dochodów kościelnych obracany był na moralne i religijne wychowanie ludu, artykułu który był charakterystyczną cechą billu o dziesięcinach za ministerstwa *Melbourne*, gabinet zmiarkował swoje żądania, byleby jakąkolwiek w systemacie dziesięcin Irlandzkich otrzymać reformę. Zasada nowego billu zależy zawsze na obróceniu dziesięciny w podatek gruntowy, s prawem wykupienia się odeń przez złożenie kapitału. Takie kapitały użyte będą z uwagi kommisyi duchownej na nabycia lub inne obroty, mające czynić dochód na rzecz duchowieństwa. Ale zamiast użycia na wychowanie ludu całego nadmiaru dochodów, lord J. Russell proponuje teraz wyznaczyć na ten przedmiot rocznie summę 100,000 funtów sterl.

Sir T. Ackland, w sposobie poprawy wniósł, izby na ten ostatni artykuł izba ponowiła teraz owę sławnę swoję uchwałę, 8 Kwietnia, która sprowadziła upadek ministerstwa sira R. Peel, i ustanowienie dzisiejszego, ale która również obaliłaby i obecne ministerstwo.

Lord John Russell nazwał tę poprawę, dążeniem do wskrzeszenia ducha partyi w Irlandyi, w celu utrudnienia rozwiązania zagadnienia o dziesięcinie. Sir T. Ackland odpierał ten zarzut ręczając że ma jedynie na celu ustalenie panującego kościoła, którego trwałości zagrażał artykuł zawłaszczenia. Po długich rosprawach przedmiot ten odłożono do jutra.

15go, izba wróciła do tych ważnych rospraw, które ciągnęły się z wielką żywością do godziny 1 nocnej i zakończyły się na odrzuceniu wniosku sira Ackland większością 11 głosów na stronę ministrów, (309 przeciw 298) i na postanowieniu zamienienia izby w komitet do rozbioru billu o reformie systematu dziesięcin w Irlandyi.

— Wniosek P. Baines w izbie niższej dążący do mianowania kommisyi na zaopinjowanie o pożyteczności zniesienia podatku, pobieranego teraz przez duchowieństwo Angielskie pod nazwą pierwszych owoców i dziesięcin» przyjęty został 48 głosami przeciw 27, ale dalszą dyskussyą, dla małej liczby obecnych członków nadal odłożono.

— Lord John Russell, rozwijając swój wniosek o dobrach duchownych w Anglii, powiedział. że teraz dochód duchowieństwa wynosi rocznie 3,500,000 funtów sterl. s których sami Arcybiskupi Canterbury i Durham, pobierają po 20,000 funtów. Szlachetny lord we wniosku swoim żąda, izby tak ogromne dochody rozdzielone były z większą równowagą i bliższem zastosowaniem do pierwiastkowego celu, którem było szerzenie oświaty religijnej.

— 10go b. m. był u Królowej, w nowym pałacu, pierwszy wielki bal od wstąpienia na tron, na którym znajdowało się 600 osób.

— Wojska przeznaczone do Kanady nieprzestają zabierać się na okręty. Transport «Marquis Huntly» wypłynie s

Cove z dwoma pułkami dragonów gwardyi, a «Barossa» zabierze część pułku 71go pieszych górali, część 83go i odwodowego 66go.

— Złoto i srebro stołowe korony, chowane w pałacu Windsor, szacowane jest na 1,750,000 funtów sterl.

NOWINY S PORTUGALII.

Odebrano tu wiadomości aż po 3 Maja, ale te mało zawierają interesu. W Algarbii, wódz Miguelistów Remechido, zyskuje coraz na siłach, a wojska działające przeciw niemu, okazują wielką opieszałość. Stronnicy rządu Królowej boją się iżby Migueliści wkrótce groźnej nie przybrali postawy.

Paryż 14 Maja. Izba Deputowanych. *Posiedzenie 10 Maja.* P. Arago kończył swoję mowę broniącą przeciw ministrowi wniosków kommisiji o projekcie dróg żelaznych. Potém dyskussya ogólna została zamknięta i prezes odczytał pierwszy artykuł projektu rządowego, o udzieleniu 80 milionów franków na drogę s Paryża do granicy Belgii. Tu P. Odilon Barrot wniosł poprawę, chcąc aby na ten rok linije s Paryża do Orléans i do Hâvre były zostawione stowarzyszeniom przemysłowym, a przedmiot o dwóch drugich linijach zostawiono nie rozwiązanym do przyszłego roku. Minister handlu zaczął był mówić przeciw temu wnioskowi, ale zapuścił się w przedmioty tak ogólne, że został przerwany licznemi głosami. Prezes napróżno silił się przywrócić porządek.

P. Teste. «Nie jestem miłośnikiem projektu, lecz kocham grzeczność w parlamencie. Po raz to pierwszy minister na mowny, przerwany jest okrzykami «*na głosy;* proszę o dalszy ciąg rozpraw.»

Głos z lewej strony. «Rząd chce wygrać na czasie, ale my chcemy żeby dziś już był temu koniec.»

Prezes. «Mościpanowie, musicie wysłuchać dyskussyi do końca, albo odłożę ją do jutra.»

Nastąpiła cichość i minister handlu oświadczył że opiera się wnioskowi P. Odilon Barrot dla tego że w przyszłym roku też same ponowiłyby się trudności.

Wniosek P. O. Barrot został cofniony. Wtenczas P. Muret de Bort podał inną poprawę, stanowiącą że rząd nieprędzej będzie mógł wziąść na się budowę drogi do Belgii, jak kiedy do roku przyszłego nie znajdzie się na to prywatnej kompanii. Gdy dla rozwinięcia tego wniosku P. M. de Bort głos zabierał, środek ministeryalny jął nalegać o odłożenie rospraw na jutro. Wielka liczba członków tłumnie zaczęła izbę opuszczać.

P. Chapuis de Montlaville. «Idźcie sobie panowie, kiedy tak się wam podoba, a my zostaniemy i dziś jeszcze będziemy głosowali.»

P. Garnier Pagès. «Mniejszość wychodzi, ale zostaje dość członków dla otrzymania większości.»

Prezes. «Zagadnienia tyle ważne, niemogą być rozstrzygane wśród takiego zamieszania. Powinnością jest moją zapytać wprost izbę, czy chce dalej ciągnąć rosprawy, lub je na jutro odłożyć.»

Cała lewa i część prawej strony wstają głosując za dalszym ciągiem dyskussyi. Ławki środkowe co raz się więcej wyludniają. I poprawa P. Muret de Bort i sam pierwszy artykuł projektu zostają odrzucone. Izba następnie odrzuca i 32 miliony, potrzebowane przez artykuł 2, na drogę do Rouen, i 20 milionów w art. 3, na drogę do Orléans, i 25 milionów w art. 4, na drogę z Marsylii do Avignon. W chwili kiedy Prezes miał wezwać do tajnego głosowania na całkowite prawo, P. Larabit zjawia się na mownicy i ma wnieść nową poprawę. Prezes mu przekłada że już nic nie zostaje do poprawiania i P. Larabit schodzi z mównicy wśród powszechnego śmiechu.

Następnie izba poszła na głosy tajne o całkowitém prawie; ze 265 członków, którzy głosowali, (bo było wielu takich co głosować nie chcieli,) 196 oświadczyło się przeciw projektowi, a 69 za nim; projekt więc rządowy upadł większością 125 głosów. Posiedzenie zamknięte zostało o 7 wieczorem.

Na posiedzeniu 11 b. m. po wysłuchaniu sprawozdania s prośb, izba zajęła się projektem do prawa, o ostatecznem urządzeniu obrachunków wydatków stanu z roku 1835. Wydatki ministerstw wojny i marynarki, przyjęte zostały prawie bezspornie. Potém całe prawo przeszło większością 237 przeciw 23 głosom. W końcu posiedzenia izba słuchała sprawozdania kommisyi roztrząsającej projekt o wydatkach na poselstwa wyprawujące się do Londynu i Medyolanu s powodu koronacyi Królowej Wiktoryi i Cesarza Ferdynanda. Kommisya oświadczyła się za projektem. S porządku dziennego przypadł projekt rządowy o pomnikach narodowych. Hrabia de Jaubert mówił przeciw udzieleniu żądanych 1,570,000 franków na hotel ulicy d'Orsay. Odpowiadał minister spraw wewnętrznych i mowa jego takie uczyniła wrażenie, że izba zażądała pójść natychmiast na głosy. P. Guizot, sprawozdawca, daremnie chciał obstawać za wnioskami kommisyi, przeciw którym toż mówił P. Piscatory. Artykuł został przyjęty a reszta odłożona do przyszłego posiedzenia.

Dziś, 14, Izba zajmowała się prawem o sądach pokoju.

— Siedmiu członków kommisyi Izby parów, wyznaczonej na rozbiór prawa o rentach, przyjętego już w izbie deputowanych, oświadczyli się wzręcz przeciw temu prawu i mniemają że to przez izbę parów niechybnie zostanie odrzucone.

— *Moniteur* pisze: «Akademija Królewska literatury, historyi i archeologii w Stockholmie, mając mianować jednego członka cudzoziemnego, jednomyślnie wybrała P. Guizot, na posiedzeniu 3 Kwietnia b. r. Król Jmć Ludwik-Filip nietylko ten wybór zatwierdził, ale wyraził deputacyi Akademii która mu o tém doniosła, jak mu miło że to uczone zgromadzenie przyjęło do swego grona człowieka, który sprawiedliwie zajmuje pierwsze miejsce pomiędzy historykami naszej epoki i któremu nauka tyle winna postępów.»

NOWINY Z HISZPANII.

Infant don Francisco a Paulo przybył 8 b. m. do Bayonny.

— Mówią w Madrycie że rząd przyjął proprozycyą pożyczki uczynioną mu przez dom Laffitte.

— Piszą z Logrono, pod d. 5 Maja, że wyprawa złożona s 16 batalionów piechoty i 800 koni, zbliżyła się ku Mendavia, podczas kiedy Cabrera stara się zająć korpus Leona el Condo. Wyprawa ta, jak mówią, będzie dowodzona przez starszego syna don Carlosa, który teraz jest przy ojcu, w Estella.

— Podług ostatnich nowin z nad granicy, hrabia Negri wszedł do Aragonii z 200 ludźmi rozdzieliwszy, w skutek odniesionej pod Piedrahita porażki, siły swoje na dwie kolumny, idące w dwóch różnych kierunkach.

— Rządzca Katalonii wydał 12 Kwietnia wyrok znoszący pobierane dotąd na rzecz prywatnych dochodów Królewskich cło od ładunków wszelkich okrętów wchodzących do portów Katalońskich.

Bruxella. Rozprawy o pożyczce 37 milionów na dalszą budowę dróg żelaznych, które trwały w izbie reprezentantów przez dni cztery, zakończyły się 11 Kwietnia na przyjęciu projektu takowej pożyczki.

(Journ. de S. Pt. Gaz. Pet. Psz. Półn.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— Posąg który ma być wystawiony na cześć xięcia Wellington, będzie miał dziesięć stop wysokości. Składka nań otwarta w starem mieście City, wynosi już 8000 funtów sterl. Za kilka dni sławny snycerz Chantrey zabierze się do tego dzieła, gdyż szlachetny xiążę zgodził się już dawać mu posiedzenia.

— Odebrano w Londynie listy od sira John Herschell datowane s Przylądka Dobrej Nadziei 20 Stycznia b. r. Uczony astronom miał na początku Marca zabrać się na okręt dla wrócenia do Anglii, gdzie spodziewał się stanąć w bieżącym jeszcze miesiącu. Ukończył on szczegółowy ogląd nieba południowej półkuli i miał szczęście poczynić bardzo ważne postrzeżenia nad gwiazdą *Argo*, s konstellacyi tegoż nazwania. Gwiazda ta, uważana zawsze za należącą do drugiej wielkości, i którą sam Herschell jako taką zrazu, w Listopadzie zeszłego roku, widział, 16 Grudnia ukazała mu się jako gwiazda pierwszej wielkości. Następnie Argo coraz się powiększała, aż przeszła wiele gwiazd pierwszej wielkości i mogła być porównana s *Centaurem*, który, pod względem świetności, jest czwartą gwiazdą na niebie. Od czasów sławnej gwiazdy Ticho-Brahé, uważanej od 1572 po 1574 rok, żadne podobne jawisko nie było postrzeżone. Życzyć należy, iżby po wyjeździe sira Herschell do Europy, astronomowie pracujący w obserwatoryach drugiego półsferza, posuwali dalej postrzeżenia jego nad gwiazdą Argo.

— Jedna gazeta Szwajcarska zawiera opis spadnienia ogromnej lawiny, która pochłonęła gospodę w Grimsel, 22 Marca b. r. W całym domu znajdował się w tej chwili tylko służący s psem. Po południu 22go, posłyszał on jeden s tych niewytłumaczonych krzykliwych odgłosów, które z gór czasem wychodzą i które mieszkańcy tameczni poczytują za ostrzeżenie o niebespieczeństwie. Krzyk ten, przez wieśniaków Hasl nazywany *houri*, tak jest podobny do głosu ludzkiego, że młody służący gospody wybiegł ze swym psem, mniemając iż ktoś woła o ratunek, ale głębokie śniegi zatrzymały go. O godzinie 2 s północy, krzyk tajemniczy znowu dał się słyszeć, a po niejakim czasie trzeci podobnyż przerwany został okropnym łoskotem spadającej lawiny, która zasypała oberżę i przez złamane dachy napełniła wszystkie pokoje, prócz tego, gdzie się służący znajdował. Ten po największym trudzie potrafił się uratować.

— Infant Hiszpański don Francisco a Paulo urodził się 1794 roku. Jest on bratem ostatniego Króla Ferdynanda VII i ma za sobą xiężniczkę Neapolitańską, infantkę donę Ludwikę-Karolinę, siostrę Królowej Krystyny, Króla Neapolitańskiego i xiężny Berry. Infantka ma lat 35 wieku. Mają pięcioro dzieci, s których syna lat siedmnastu i córkę ośmnastu. Skutkiem wyłączenia don Carlosa i jego potomstwa od tronu, korona Hiszpańska, po śmierci dwóch córek Ferdynanda VII, spada na don Francisco a Paulo i jego dzieci.

— Zawiązane w Paryżu towarzystwo do archeologicznych poszukiwań w dawnej Kartadze, zaczyna otrzymywać piękne skutki z odkopywania przedsięwziętego na klassycznym gruncie tego punickiego miasta. Odgrzebano ostatniemi czasy wspaniały gmach na brzegu morskim nieopodal od Boury Djedid. W wielu pokojach znaleziono malowidła *al fresco*, podobne do Pompejańskich; przepyszne mozaiki, wyobrażające nymfy, ludzi, ryby, tygrysy, gazelle, i t. d. Piętnaście skrzyń ładownych temi osobliwościami znajdują się już w Tulonie, w drodze do Paryża.

— Według zdania sprawy, umieszczonego w gazecie Wiedeńskiej, liczba ubogich, którzy w ciągu zeszłego roku odebrali od zakładów publicznych opatrzenie i wsparcia, wynosi 62,133 osób, summa zaś na to użyta 1,332,124 florenów 54½ kr.

— Dziennik jeden z Bombay donosi, że w Poona odszukano teraz przekład dzieł Euklidesa na język Sanskrycki; przekład ten wykonany został z roskazu Jeysinga, Króla Jeypore.

Печатать позволяется. С.-Петербургъ. Мая 16-го 1838. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.